

nes under de forudsætninger, der er opstillet for naturgasprojektet. Endelig skal nævnes, at omstilling til varmepumper kan – ud over udviklingskontrakter – ske via markedsmekanismen og uden central styring og detaljeret planlægning.

Solfangere repræsenterer en anden mulighed for at forene energipolitiske og samfundsøkonomiske interesser. Naturgasprojektet fastlåser derimod boligopvarmningen fremover til en teknik, der ikke kan videreudvikles eller effektiviseres væsentligt, som ikke tilfører samfundet eksport-relevant know-how og som hindrer en løbende gradvis udnyttelse af ny teknologi og teknik.

Varmepumpen kan dog også drives med gas eller olie efter princippet fra von Platenpatent (elektrolux), og der er mulighed for teknologisk udvikling af en gas- eller oliefyret energienhed til parcelhuse omfattende rumopvarmning, varmtvandsforsyning, ovn, vaskemaskine, opvaskemaskine, køleskab og dybfryser med varmegenvinding fra spildevand og udluftningsluft i kombination med solfangere og jordslange, som nedsætter brændselsforbruget til $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{3}$.

Det anvendte beslutningsgrundlag vil modvirke investeringer i sådanne samfundsnyttige apparater, fordi de vil nedsætte gasprojektets interne forrentning. Noget tilsvarende gælder udviklingen af lokale gasfyrede kraftvarmeanlæg med gasturbiner, dieselmotorer eller lignende.

Hovedkonklusionen om naturgasprojektets samfunds betydning er således, at det foreliggende udredningsmateriale intet oplyser, da

- det kun indeholder udokumenterede forventninger om, hvor meget landets forsyningssikkerhed forbedres, fordi 15 pct. af forsyningerne med olieprodukter ikke påvirkes af omfattende olieboycot, hvorunder Energiagenturet bryder sammen, hvor meget den forringes, fordi det centrale fordelingsnet er sårbart, eller hvor væsentlig gasforsyningen er for landets samlede forsyningssikkerhed,
- vurderingen af personrisici er overfladisk og begrænset til driften, mens såvel produktions- og anlægsrisici som eksplosionsfaren forbigås,
- beskrivelsen af det samlede projekt er præget af ukritiske antagelser i projektets favør, og

- beregninger af den samfundsøkonomiske forrentning og valutabesparelse baseres på urimelige sammenligninger med en udvikling, hvor de eksisterende opvarmningsformer bibeholdes.

Energistyrelsen: Vurdering af forsyningsmuligheder for kraftværkskul i 1980'erne

Rapporten er udarbejdet i anledning af debatten om ELSAM's køb af kul i Sydafrika. Efter folketingets og regeringens opfordring til ELSAM om at købe kul andetsteds, udarbejdede ELSAM en rapport om behovet for dansk kulimport i 80'erne og mulighederne for at opfylde dette behov. Det aktuelle kulforbrug på 7,8 mill. tons forventes at vokse til 16,7 mill. tons i løbet af 80'erne. ELSAM gør gældende, at det stærkt stigende globale og nationale kulforbrug kun vanskeligt kan dækkes, og at den sikreste importmulighed består i langtidskontrakter med Sydafrika. ELSAM ønskede bekræftet, at de ikke handlede i modstrid med regeringens hensigter, og Energistyrelsens rapport er udarbejdet med henblik på at besvare ELSAM's henvendelse.

Rapporten indeholder oversigt over hidtidig udvikling i kulforbruget, et resumé af ELSAM's vurdering af udviklingen i 80'erne, oversigt over importmulighederne baseret på ambassadernes indberetninger og over det Internationale Energiagenturs planer samt en vurdering af Sydafrikas politiske stabilitet og af ELSAM's rapport. Det konkluderes, at der ikke ses noget alternativ til kul fra Sydafrika frem til 1980-81, mens det på mellemlangt og langt sigt anses for tænkeligt og ønskeligt at importere kul på langtidskontrakt fra de lande – specielt ikke-oversøiske – der er medlemmer af det Internationale Energiagentur, idet Sydafrikas politiske tilstande giver anledning til bekymring.

Kommentarer

Der tages ikke i rapporten stilling til ELSAM's prognose for kulforbruget, og rapporten bekræfter, at der kan opstå store vanskeligheder ved at dække et stærkt voksende forbrug.

Såvel vurdering af langtidskontrakter med Sydafrika som mulige alternativer hertil er holdt på et generelt plan uden nærmere begrundelser eller præciseringer. Rapporten